

Jazyk a jazyková komunikace

Předmět: Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Český jazyk a literatura je významným nástrojem poznávání světa a porozumění sobě samému a mezi vyučovacemi předměty má stěžejní postavení. Ve výuce si žáci osvojují jazykové, komunikační a literární znalosti a dovednosti, kterých využívají nejen ve svých mluvených a písemných projevech, ale i v ostatních školních předmětech a ve svém dalším osobním, občanském a profesním životě.

Cílem je podpora zejména komunikačních dovedností a jejich využívání ve všech vzdělávacích oblastech.

Vzdělávací obsah je rozdělen do tří vzdělávacích složek, jejichž obsah se při výuce navzájem prolíná:

- 1. Komunikační a slohová výchova** – čtení, naslouchání, mluvený projev, písemný projev
- 2. Jazyková výchova** - zvuková stránka jazyka, slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, skladba, pravopis
- 3. Literární výchova** – poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem, základní literární pojmy

Jazyková výchova pomáhá žákům správně a adekvátně užívat jazykových prostředků v jejich mluvených a psaných projevech. Komunikační výchova připravuje žáky na to, aby dokázali reagovat vhodně, věcně a jazykově správně v různých komunikačních situacích. V literární výchově při práci s uměleckými i jinými texty v tištěné i elektronické podobě si žáci osvojují dovednosti potřebné pro porozumění textu, pochopení jeho významu a smyslu a pro jeho hlubší vnímání.

1. stupeň ZŠ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Ve výuce českého jazyka a literatury na 1. stupni je důraz kladen především na:

- výuku čtení zvolenou metodou;
- výuku psaní zvoleným typem písma;
- poznání jazykového systému jako opory pro mluvení a psaní ve spisovném jazyce;
- osvojení základních pravopisných jevů;
- vhodné užívání jazykových prostředků;
- výstižné formulování a sdělování svých myšlenek;

- získávání informací z různých zdrojů, tradičních i digitálních;
- základy práce s literárním textem;
- rozvíjení čtenářských dovedností a návyků zaměřených k tomu, aby žák ve výuce na druhém stupni dokázal samostatně pracovat s přiměřeně náročnými odbornými, uměleckými a publicistickými texty v tištěné a elektronické podobě;
- poznávání základních literárních druhů na základě četby, vnímání jejich specifických znaků, formulaci vlastních názorů na přečtené.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí; Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice; Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika;

Mediální výchova (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti; Tematické okruhy produktivních činností – Tvorba mediálního sdělení;

Multikulturní výchova (MKV): Kulturní diference; Lidské vztahy; Multikulturalita;

Výchova demokratického občana (VDO): Občanská společnost a škola;

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané;

Environmentální výchova (EV): Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Osobnostní a sociální výchova prolíná celou výukou českého jazyka, komunikace a literatury.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	9	10	9	8	7

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučování předmětu probíhá v kmenové učebně, multimediální a počítačové učebně, některá témata jsou spojena s návštěvou knihovny nebo vybraných veřejných budov (např. pošta, vlakové nádraží apod.). Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Žáci navštíví alespoň jedno divadelní představení či jinou kulturní akci spojenou s probíraným obsahem literární výchovy ročně. Během školního roku jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, vzdělávací programy podporující zájem o čtení a literaturu, třídní projekty aj. Žáci si osvojené dovednosti a znalosti vyzkouší v činnostech organizovaných pro školu a komunitu rodičů a obce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- prostřednictvím vyhledávání podstatných informací z různých typů tištěných a elektronických textů vede žáky k porozumění jejich významu a smyslu
- motivuje žáky, aby si vedli portfolio četby, tím sledovali pokrok ve svém čtenářství a rozvíjeli svůj pozitivní vztah k literatuře
- využívá práci s chybou v různých jazykových projevech k tomu, aby si žáci lépe uvědomili, na co se mají při učení zaměřit
- podněcuje zájem žáků o jazyk a jazykovou kulturu tím, že je motivuje k účasti v jazykových, literárních a recitačních soutěžích i soutěžích, které si uspořádají sami
- seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadáváním vhodných úloh zaměřených na řešení jazykových problémů vede žáky k tomu, aby si zaznamenávali důvody řešení a postup jednotlivých kroků a své záznamy využili při argumentaci a obhajobě řešení
- cíleně zapojuje žáky do řešení školních projektů (v rámci literární dílny, práce v realizačním týmu školních médií), a to ve všech fázích projektu (plánování, přípravy, propagace, realizace a vyhodnocení výsledků); žáky zapojuje tak, aby byly využity co nejvíce jejich individuální dovednosti a schopnosti.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužákem, učitelem, ostatními dospělými), a tím vytváří příležitosti pro to, aby žáci volili vzhledem k situaci vhodné verbální i neverbální prostředky
- vytváří podnětné situace pro to, aby si žáci navzájem sdělovali své zážitky z četby, a tím podporuje zájem žáků o četbu

- zapojuje žáky podle jejich schopností a zájmů do spolupráce s realizačním týmem školního časopisu a tím je vede k tomu, aby vnímali školní média jako jeden z prostředků komunikace
- s využitím konkrétních příkladů vhodné a nevhodné komunikace v prostředí sociálních sítí a internetu kultivuje neformální projevy žáků.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- zařazováním práce s ICT do výuky vede žáky k bezpečnému užívání internetu a dodržování net-etikety
- čtenářských zkušeností žáků využívá pro utváření jejich hodnotového systému
- vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc a respektovali pokyny pedagogů
- vytvářením vhodných příležitostí k veřejným vystoupením před spolužáky a rodiči vede žáky k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků a jejich zkušenosti z četby k přiblížení chování a jednání lidí rozdílných sociálních skupin a odlišných kultur
- výběrem jazykově a obsahově hodnotných textů vede žáky k pochopení významu českého jazyka jako prvku národní identity
- seznámí žáky s našimi tradicemi a slovesným dědictvím
- naučí využívat naučnou a vědeckou literaturu k vytváření postoje k přírodě, životnímu prostředí

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- zařazováním úkolů různé obtížnosti vede žáky k efektivnímu časovému rozvržení práce
- vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní

1. stupeň
Ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL 1-2-01	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova • Rozlišuje slovo, slabiku, hlásku; • čte a rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky • Poznává větu, píše na konci věty tečku 	<ul style="list-style-type: none"> • Písmena: malá, velká, tiskací a psací • Délka samohlásek • Opis a přepis slov a vět 		
ČJL 1-2-05	<ul style="list-style-type: none"> • Ve svém mluveném projevu užívá správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves 	<ul style="list-style-type: none"> • Kultura mluveného projevu 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální)	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL 1-1-01	<ul style="list-style-type: none"> • Čte s porozuměním nahlas slova, věty a krátké texty • Rozpoznává nadpis, řádek, odstavec, článek 	<ul style="list-style-type: none"> • Věcné čtení 		M: Číslo a početní operace.
ČJL 1-1-02	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumí jednoduchým písemným pokynům • Adekvátně reaguje na mluvené pokyny (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání) 	<ul style="list-style-type: none"> • Naslouchání praktické a věcné –pozorné, soustředěné, aktivní • Věcné čtení – čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí (druzí jako zdroj informací o mně)	
ČJL 1-1-03	<ul style="list-style-type: none"> • Respektuje základní komunikační pravidla hovoru - pozdraví, poděkuje, požádá, omluví se 	<ul style="list-style-type: none"> • Souvislý mluvený projev • Technika mluveného projevu: dýchání, výslovnost a nonverbální prostředky 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích – zdvořilé vystupování)	
ČJL 1-1-05	<ul style="list-style-type: none"> • S pomocí učitele aplikuje 		OSV – Sociální rozvoj –	

	zásady správného dýchání a mluveného projevu		Komunikace (technika řeči, verbální i neverbální sdělování)	
ČJL 1-1-04	<ul style="list-style-type: none"> Mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje, opravuje nedbalou nebo nesprávnou výslovnost 			
ČJL 1-1-06	<ul style="list-style-type: none"> V promluvách užívá vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 			
ČJL 1-1-07	<ul style="list-style-type: none"> Krátce, souvisle vypráví své zážitky 			
	<ul style="list-style-type: none"> Uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní Udržuje si pracovní a hygienické návyky, včetně prvních návyků psaní na počítači 	<ul style="list-style-type: none"> Hygiena psaní 		
ČJL 1-1-09	<ul style="list-style-type: none"> Píše správně tvary písmen a číslic i podle diktátu Kontroluje vlastní písemný projev Orientuje se na klávesnici počítače 	<ul style="list-style-type: none"> Technika psaní 		M: Číslo a početní operace.
ČJL 1-1-11	<ul style="list-style-type: none"> Seřadí ilustrace podle časové (dějové) posloupnosti Podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý příběh 	<ul style="list-style-type: none"> Mluvený projev: vypravování, dialog na základě obrazového materiálu 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (pěstování komunikačních dovedností – dialog)	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL 1-3-01	<ul style="list-style-type: none"> Čte s porozuměním, nahlas i potichu literární texty přiměřené věku, pozorně naslouchá čtení Recituje básně, říkadla a rozpočítadla, z paměti je přednáší 	<ul style="list-style-type: none"> Čtení Naslouchání Literární žánry (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka) a další pojmy (kniha, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec) Tvořivé činnosti s literárním textem: přednes, dramatizace 		
ČJL 1-3-02	<ul style="list-style-type: none"> Vyjadřuje své pocity z přečteného textu Rozpozná dobro a zlo v jednání pohádkových postav 		OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (projevy chování lidí)	
ČJL 1-3-03	<ul style="list-style-type: none"> Odliší jednotlivé literární pojmy 			

ČJL 1-3-04	<ul style="list-style-type: none"> • Pracuje tvořivě s literárním textem, dramaturgizuje jej 			
-------------------	---	--	--	--

1. stupeň

Ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-2-2-01	<ul style="list-style-type: none"> • Rozděluje slova na konci řádků • Seřadí slova v abecedním pořádku podle jejich prvního písmena • Identifikuje a správně píše slova, v nichž dochází ke spodobě znělosti • Označí přízvučnou slabiku ve slově • Správně vyslovuje a píše spojení předložky a ohebných slov 	<ul style="list-style-type: none"> • Slabika • Abeceda • Spisovná výslovnost • Spodoba znělosti • Slovní přízvuk 		
ČJL- 2- 2-02	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná slovo významově nadřazené ve skupině slov • Ke skupině slov přiřadí slovo významově nadřazené; • V textu najde slova příbuzná, citově zabarvená a zdobněliny, vytvoří vlastní • Přiřadí správně slova stejného anebo podobného významu a slova významu opačného • Rozpozná a uvede více významů u známých slov • Dokáže ze slov tvořit smysluplné 	<ul style="list-style-type: none"> • Význam slov: slova nadřazená a podřazená, synonyma, antonyma, slova příbuzná, slova citově zabarvená a zdobněliny 		<p>M: Číslo a početní operace.</p> <p>M: Závislosti a vztahy, práce s daty.</p>

	věty			
ČJL- 2-2-08	<ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje pravidla psaní u, ů a ú, i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev, pravopis zdůvodní; • Správně píše velká písmena na počátku vět a vlastních jmen osob a zvířat, pravopis zdůvodní 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravopis lexikální • Vlastní jména 		
ČJL- 2-2-03	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší slova do skupin podle jejich obecného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost) 	<ul style="list-style-type: none"> • Významové okruhy slov 		
ČJL- 2-2-07	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná oznámení, otázku, výtku, rozkaz, přání • Podle komunikačního záměru mluvčího zaznamená správně interpunkci na konci věty • Moduluje melodii výpovědi podle svého záměru • V krátké výpovědi opraví chybnou modulaci 	<ul style="list-style-type: none"> • Druhy vět podle komunikačního záměru mluvčího 	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy)	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-2-1-01	<ul style="list-style-type: none"> • Čte nahlas i potichu známé i neznámé jednoduché texty • Jednoduše reprodukuje přečtené texty 	<ul style="list-style-type: none"> • Čtení s porozuměním 		
ČJL-2-1-02	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumí písemným nebo ústním pokynům k práci a pobytu ve škole a adekvátně na ně reaguje • Rozumí jednoduchým pokynům z různých oblastí života, např. V dopravě, knihovně, divadle 	<ul style="list-style-type: none"> • Čtení a naslouchání s porozuměním 		
ČJL-2-1-03;04	<ul style="list-style-type: none"> • Podle konkrétní komunikační situace volí vhodné oslovení a rozloučení; • Vyslechne druhého, naváže na téma 	<ul style="list-style-type: none"> • Mluvený projev: základní techniky, pravidla dialogu 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích, pozdrav,	

	zmíněné partnerem		prosba, omluva)	
ČJL-2-1-05	<ul style="list-style-type: none"> Správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v připravených i nepřípravených školních projevech 	<ul style="list-style-type: none"> Mluvený projev: nonverbální prostředky 		
ČJL- 2-1-05	<ul style="list-style-type: none"> V krátkých promluvách v běžných školních a mimoškolních situacích užívá vhodně melodie a tempa řeči, pauz a důrazu Svůj projev doprovodí jednoduchými gesty a vhodnou mimikou 		OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (verbální a neverbální komunikace) MKV – Lidské vztahy (rozvíjení empatie)	
ČJL-2-1-09	<ul style="list-style-type: none"> Píše krátká sdělení podle pokynů učitele Zvládne správné tvary písmen, opis a přepis jednoduchých textů 	<ul style="list-style-type: none"> Psaný projev žáka 		Rozšiřující učivo: - psaní na počítači
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL-2-3-01	<ul style="list-style-type: none"> Při četbě nebo přednesu literárního textu správně vyslovuje, vhodně frázuje a užívá správné tempo a melodii řeči 	<ul style="list-style-type: none"> Krásná literatura Poslech literárních textů Přednes literárních textů 	MKV – Kulturní diference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti)	
ČJL-2-3-02	<ul style="list-style-type: none"> Stručně reprodukuje obsah krátkého literárního textu Vyjádří pocity z přečteného literárního textu mluvenou formou nebo jednoduchými výtvarnými technikami, např. Komiksem, obrázkem 	<ul style="list-style-type: none"> Reprodukce textu Počátky interpretace literatury 	EV – Vztah člověka k prostředí (náš životní styl) VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích)	
ČJL-2-3-03	<ul style="list-style-type: none"> Odliší vyjadřování v próze a ve verších Rozumí základním literárním pojmům 	<ul style="list-style-type: none"> Literární druhy a žánry: poezie, próza, báseň, pohádka, hádanka, rozpočítadlo, říkanka 		
ČJL-2-3-04	<ul style="list-style-type: none"> Vymyslí závěr jednoduchého příběhu Zaznamená klíčová místa jednoduchého literárního textu 	<ul style="list-style-type: none"> Literární pojmy: spisovatel, básník, čtenář, divadelní představení, herec, režisér 		

	formou obrázku.	<ul style="list-style-type: none"> • Čtení s porozuměním • Poslech literárních textů • Zážitekové čtení a naslouchání • Tvůrčí psaní 		
--	-----------------	--	--	--

1. stupeň

Ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍRUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-3-2-08	<ul style="list-style-type: none"> • Odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech • Správně píše vlastní jména vybraných států, ulic, zeměpisných názvů 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravopis: vyjmenovaná slova, velká písmena 		
ČJL-3-2-04	<ul style="list-style-type: none"> • Rozezná slovo ohebné a slovo neohebné • V základním tvaru rozliší všechny ohebné slovní druhy 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvarosloví - slova ohebná a neohebná, slovní druhy 		M: Číslo a početní operace.
ČJL-3-2-06	<ul style="list-style-type: none"> • Spojuje krátké věty do souvětí a užívá k tomu vhodné spojovací výrazy • Obmění spojovací prostředky podle potřeby svého projevu nebo podle zadání učitele 	<ul style="list-style-type: none"> • Spojování vět • Spojovací prostředky: spojky, vztažná zájmena, příslovce 		Rozšiřující učivo: - vyhledává významové souvislosti mezi slovy ve větě
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-3-1-01	<ul style="list-style-type: none"> • Čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Čtení s porozuměním, tvořivá práce s textem 	MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	M: Číslo a početní

	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledá informace v encyklopediích a slovnících pro děti • Při čtení vhodně užívá nonverbální prostředky • Reprodukuje obsah textu • Doplní text o chybějící část, dovypráví jej, vymyslí název úryvku textu 		(různé typy sdělení, jejich rozlišování)	operace.
ČJL-3-1-03	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivně se podílí na sestavování jednoduchých komunikačních pravidel a pokynů pro různé situace ve škole; 	<ul style="list-style-type: none"> • Naslouchání a čtení s porozuměním 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích)	
ČJL-3-1-05	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje vhodnou vzdálenost k partnerovi, udržuje s ním oční kontakt; • Rozhovor bezdůvodně nepřerušuje nebo požádá o přerušování a uvede důvod; 	<ul style="list-style-type: none"> • Mluvený projev: dialog, verbální a nonverbální prostředky komunikace 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (dialog a jeho pravidla)	AJ: Pravidla komunikace.
ČJL-3-1-04	<ul style="list-style-type: none"> • Naslouchá mluvenému projevu spolužáka a uvědomuje si jeho nonverbální prostředky; • Odhalí výraznější chyby v mluveném projevu, upozorní na ně a pomůže s jejich opravováním; 			M: Číslo a početní operace.
ČJL-3-1-09	<ul style="list-style-type: none"> • V jednoduchém projevu dbá na to, aby byl gramaticky a věcně správný; • Opraví chyby v samostatném vypravování spolužáka; 	<ul style="list-style-type: none"> • Mluvený projev: kultivace mluveného projevu žáka. 	MV – Tvorba mediálního sdělení (tvorba vhodných sdělení pro školní média)	Rozšiřující učivo: - beseda o zhlédnutém divadelním představení
ČJL-3-1-07	<ul style="list-style-type: none"> • Sestaví osnovu a podle ní píše krátké texty; • V písemném projevu užívá vhodně jazykové prostředky, grafické symboly 	<ul style="list-style-type: none"> • Psaný projev: vypravování, popis, inzerát, pozdrav, dopis, základy elektronické komunikace (sms, e-mail, 		

	a interpunkci a při tom aplikuje znalosti osvojené v jazykové výchově;	chat), grafické symboly • Rozvoj slovní zásoby		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL-3-3-02	• Ústně i písemně vyjadřuje své pocity z přečteného textu;	• Zážitkové čtení a naslouchání • Reprodukce literárního textu		
ČJL-3-3-04	• Podle svých schopností ztvární obsah textu jednoduchými obrázky, jednoduchým komiksem, dramatizací či hudebním doprovodem;	• Tvořivé činnosti s literárním textem	MKV – Mezilidské vztahy (předsudky a stereotypy)	Rozšiřující učivo: - komiks - příprava představení - výstavka prací
ČJL-3-3-03	• Rozliší poezii a prózu; • Poznává a charakterizuje pohádku, příběh s dětským a zvířecím hrdinou, bajku; • Uvede nejznámější autory a ilustrátory knih pro děti.	• Literární pojmy: verš, rým, pohádka • Dětská literatura	VMEGS – Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace)	Rozšiřující učivo: - debata o vlastní četbě - čtenářský kroužek - čtenářská beseda

1. stupeň

Ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-4-2-01	• Vyhledá a vhodně použije slova stejného nebo podobného významu, porovnává významy slov	• Význam slova - synonyma, vícevýznamová slova		M: Číslo a početní operace.
ČJL-4-2-02	• V jednoduchých případech rozliší kořen slova, část předponovou a příponovou, koncovku • Podle instrukcí učitele graficky	• Stavba slova kořen, předpona a část příponová • Koncovka		

	<p>zaznamená stavbu slova</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná a správně napíše předponu a předložku, zvládá jejich pravopis 			
ČJL-4-2-03	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledá v neznámém textu plnovýznamová slova a určí jejich slovní druh • Ohebné slovní druhy užívá ve správném tvaru 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvarosloví slovní druhy plnovýznamových slov, spisovné a nespisovné tvary jmen, zájmen a sloves 		<p>M: Číslo a početní operace.</p> <p>AJ: Slovní druhy.</p>
ČJL – 4-2-04	<ul style="list-style-type: none"> • Vhodně užívá koncovky spisovné a nespisovné s ohledem na komunikační situaci • Určí nespisovné tvary u českých slov; • Označí různé komunikační situace, při nichž je vhodné užívat spisovných tvarů slov 		OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích)	
ČJL-4-2-05	<ul style="list-style-type: none"> • Ve dvojčlenné větě vyhledá základní skladební dvojici • Ve větách s nevyjádřeným podmětem tvoří základní skladební dvojici za pomoci příslušných osobních zájmen 	<ul style="list-style-type: none"> • Skladba - základní větné členy • Věta jednoduchá a souvětí, nevyjádřený podmět, souvětí souřadné a podřadné 		
ČJL-4-2-07	<ul style="list-style-type: none"> • Ve svém projevu užívá vhodných spojovacích výrazů a obměňuje je dle pokynů učitele 	<ul style="list-style-type: none"> • Spojovací výrazy 		
ČJL-4-2-08	<ul style="list-style-type: none"> • Píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných • Umí u podstatných jmen a sloves určit mluvnické kategorie 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravopis lexikální • Podstatná jména • Slovesa 		<p>M: Číslo a početní operace.</p>
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-4-1-01	<ul style="list-style-type: none"> • Sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky 	<ul style="list-style-type: none"> • Mateřský jazyk - prostředek komunikace 		<p>M: Číslo a početní operace.</p>

ČJL-4-1-07	<ul style="list-style-type: none"> • V krátkém odstavci nalezne klíčová slova a obsahové jádro sdělení, svůj výběr zdůvodní • Vypíše z textu požadované informace; • Vyhledá v textu informace, které jej zaujmou nebo o nichž se chce více dozvědět 	<ul style="list-style-type: none"> • Čtení a naslouchání s porozuměním a věcné čtení • Osnova textu • Výpisky • Vypravování • Popis 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení vnímání, pozornosti a soustředění) MV – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení (hledání rozdílu mezi informativním a zábavním sdělením)	M: Netradiční aplikační úlohy a problémy. Rozšiřující učivo: - porovnání informací ze dvou zdrojů
ČJL-4-1-03	<ul style="list-style-type: none"> • Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • Sestaví souvislé vypravování a popis (podle pravidel časové a příčinné souvislosti) 		MKV – Multikulturalita (vyprávění o setkání s projevy odlišných kultur – podle osobních zkušeností nebo četby)	Rozšiřující učivo: - dokončení pohádky
ČJL-4-1-04	<ul style="list-style-type: none"> • Reprodukují obsah slyšeného projevu, vybere z něj podstatné informace a zapamatuje si je • Zaznamená si data a informace, s nimiž chce v budoucnosti dále pracovat 			M: Číslo a početní operace. Rozšiřující učivo: - porovnání informací ze dvou zdrojů
ČJL-4-1-05	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje pravidla komunikace v různých prostředích a pravidla bezpečnosti na internetu • Vhodně se zapojí do rozhovoru, udržuje a ukončí jej 	<ul style="list-style-type: none"> • Mluvená komunikace: nonverbální prostředky, dialog, spisovná výslovnost • Elektronická komunikace: chat, sociální sítě, telefon 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (pravidla komunikace s ohledem na prostředí a adresáta)	
ČJL-4-1-08	<ul style="list-style-type: none"> • Postihne významné rozdíly mezi spisovnou a nespisovnou výslovností; • Rozhodne, zda je ukázka textu vhodná pro určitou situaci (s ohledem na spisovnost projevu) 			
ČJL-4-1-05	<ul style="list-style-type: none"> • Dle komunikačního záměru vědomě moduluje a intonuje promluvu, užívá vhodně tempa a pauz řeči 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Promluvu upraví podle změněného záměru 			
ČJL-4 -1-09	<ul style="list-style-type: none"> • Správně aplikuje pravopisné a gramatické jevy v jednoduchých písemných projevech • Dodržuje kompoziční a jiné požadavky spojené s vypravováním a popisem • Vyplní správně jednoduché formuláře v tištěné i elektronické podobě 	<ul style="list-style-type: none"> • Písemný projev: dopis, blahopřání, vzkaz, zpráva, oznámení, inzerát, dotazník 	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (dodržování společenských norem a pravidel slušnosti v písemném projevu)	M: Číslo a početní operace.
ČJL-4-1-10	<ul style="list-style-type: none"> • Sestaví osnovu vypravování, než začne psát souvislý text • Tvoří nadpisy, člení text na odstavce; • V souvislém textu zachovává časovou a příčinnou souvislost • Podle osnovy vypráví krátký příběh, užívá vhodný jazyk • Popíše svůj pokoj, členy rodiny, jednoduchý pracovní postup 	<ul style="list-style-type: none"> • Vypravování • Popis 		
ČJL- 4-1-06	<ul style="list-style-type: none"> • Za pomoci učitele rozpoznává v mediálních produktech (zejména v reklamě) některé manipulativní záměry a techniky a diskutuje o nich 	<ul style="list-style-type: none"> • Věcné naslouchání a čtení 	MV – Vnímání autora mediálních sdělení (postoje a názory autora mediálního sdělení)	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL- 4-3-01	<ul style="list-style-type: none"> • Sdělí své dojmy z přečteného literárního textu, argumentuje s oporou jeho konkrétní části • Své dojmy vyjádří písemně i ústně, umí vypravovat dle osnovy • Označí v krátkém odstavci literárního textu nejdůležitější část, svůj výběr zdůvodní 	<ul style="list-style-type: none"> • Zážitkové čtení • Interpretace literárního díla • Autoři a ilustrátoři dětských knih 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Vypiše z textu informace dle zadání učitele • Vypiše z textu informace, které jej zaujmou, formuluje otázky vyplývající z textu • Seznámí se s autory dětských knih 			
ČJL- 4-3-02	<ul style="list-style-type: none"> • Přednáší a volně reprodukuje text • Tvoří vlastní text na dané či vlastní téma 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvořivé činnosti s literárním textem 		
ČJL-4-3-03	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší poezii, prózu, drama • Odliší umělecký text od neuměleckého 	<ul style="list-style-type: none"> • Literární pojmy: druhy a žánry, literatura neumělecká 		

1. stupeň

Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-5-2-01	<ul style="list-style-type: none"> • Najde v textu větu, která obsahuje slovo vícevýznamové 	<ul style="list-style-type: none"> • Význam slov - slovo vícevýznamové 		
ČJL-5-2-01	<ul style="list-style-type: none"> • Určí v běžných a jednoduchých slovech kořen, předponu a část příponovou a koncovku • Uvede slova příbuzná k českým slovům • Uvede příklady slov odvozených stejnou příponou či předponou • Graficky označí ve slovech kořen, slovotvorný základ, předponu a příponovou část 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovo tvorba - odvozování slov, slovotvorný základ • Stavba slova- kořen slova, příbuznost slov 		

ČJL-5-2-03	<ul style="list-style-type: none"> • Určí pád, číslo, vzor a rod podstatných jmen • Určí mluvnické kategorie slovesa – osobu, číslo, způsob, čas; • Vyhledá složené tvary slovesa; • Určí druh a vzor přídavných jmen • Píše správně koncovky podstatných jmen a přídavných jmen měkkých a tvrdých • Rozpoznává neohebné slovní druhy (s výjimkou částic) • Správně píše předložku s/z 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvarosloví - vzory podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a měkkých, způsob slovesa, složené slovesné tvary v činném rodu, předložky, spojky • Pravopis morfologický – shoda přísudku s holým podmětem 		M: Číslo a početní operace.
ČJL-5-2-05	<ul style="list-style-type: none"> • Označí základ podmětu a základ přísudku dvojčlenné věty • Na nevyjádřený podmět odkáže odpovídajícím osobním zájmenem 	<ul style="list-style-type: none"> • Skladba - základní větné členy, větný základ, podmět vyjádřený a nevyjádřený 		Rozšiřující učivo: - valence – větný vzorec (minimální věta)
ČJL-5-2-06	<ul style="list-style-type: none"> • Poznává souvětí • Spojí věty, oddělí věty v souvětí čárkou nebo vhodným spojovacím výrazem 	<ul style="list-style-type: none"> • Skladba - věta jednoduchá a souvětí 		
ČJL-5-2-07	<ul style="list-style-type: none"> • Upraví spojení vět v souvětí dle zadání, užije správný spojovací výraz 			
ČJL-5-2-08	<ul style="list-style-type: none"> • Píše správně i/y v koncovkách přičestí minulého (činného) ve shodě přísudku s podmětem v základních případech 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravopis syntaktický 		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-5-1-01	<ul style="list-style-type: none"> • Vymyslí název úryvku textu • Rozhodne, zda je možno dozvědět se z textu danou informaci • Z přečteného textu vyvozuje závěry • Sdílí s ostatními čtenáři své 	<ul style="list-style-type: none"> • Čtení s porozuměním 	MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce)	M: Číslo a početní operace. Rozšiřující učivo: - autorský záměr

	pochopení textu a své prožitky			- diskuse o porozumění textu
ČJL-5-1-	<ul style="list-style-type: none"> Rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro jeho smysl Porovná informace ze dvou zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> Poznámky a výpisky 		M: Netradiční aplikační úlohy a problémy.
ČJL-5-1-03	<ul style="list-style-type: none"> Doplní neúplné sdělení Opraví neúplné sdělení jiného žáka Zeptá se na podrobnosti slyšeného projevu; 	<ul style="list-style-type: none"> Celistvost a soudržnost textu 		
ČJL-5-1-06	<ul style="list-style-type: none"> Při skupinové práci najde v reklamě nebo inzerci autorovu manipulaci, společný názor zdůvodní a obhajuje; 	<ul style="list-style-type: none"> Čtení a naslouchání s porozuměním 	MV – Vnímání autora mediálních sdělení (prostředky pro vyjádření nebo zastření názoru)	Rozšiřující učivo: - tvořivá práce s reklamou - interpretace
ČJL-5-1-08	<ul style="list-style-type: none"> Najde ukázkou nespisovných jazykových prostředků v literárním textu, diskutuje o vhodnosti jejich užití a o důvodu autora, proč tyto prostředky užil Rozpozná vhodnost použití spisovné či nespisovné výslovnosti dle situace Vhodně užívá spisovnou a nespisovnou výslovnost dle komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> Literární dialog: přímá řeč, věty uvozovací, běžná komunikace 		Rozšiřující učivo: - komunikace žáka s použitím ICT
ČJL-5-1-09	<ul style="list-style-type: none"> Správně aplikuje osvojené gramatické a stylistické vědomosti a dovednosti při tvorbě vlastního textu; 	<ul style="list-style-type: none"> Slohové útvary: vypravování, popis děje, popis pracovního postupu, inzerát, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz 		
ČJL-5-1-10	<ul style="list-style-type: none"> Zdůvodní význam osnovy Na základě osnovy vypráví příběh nebo popisuje postup práce 			AJ: Osnova.
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL-5-3-02	<ul style="list-style-type: none"> Napíše pohádku, povídku, bajku, 	<ul style="list-style-type: none"> Tvořivé činnosti s literárním 	VMEGS – Evropa a svět nás	Rozšiřující učivo:

	dotvoří ji obrázky	textem	zajímá (zvyky a tradice národů)	- úvod do kritického čtení
ČJL-5-3-03	<ul style="list-style-type: none"> Ohodnotí vlastní text a diskutuje o něm Odliší jednoduché literární, publicistické a populárně naučné texty a svou klasifikaci zdůvodní 	<ul style="list-style-type: none"> Základní literární pojmy: literatura umělecká a věcná Literární žánry: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň 	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (změny v krajině mého domova způsobené lidskou činností)	
ČJL-5-3-04	<ul style="list-style-type: none"> Charakterizuje základní žánry literatury pro děti Pozná v textu zvláštní či zvláště užitě jazykové prostředky jazyka, za pomoci učitele vysvětlí, proč je autor užil, popíše, jak na něj působí Uvažuje o funkci verše, rýmu a rytmu poezie v konkrétním textu; Popíše svými slovy kompozici povídky 	<ul style="list-style-type: none"> Slohové útvary: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň Populárně naučné texty: encyklopedie, slovník 	VMEGS – Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace); Objevujeme Evropu a svět (poznávání života a zájmů dětí v různých zemích světa)	Rozšiřující učivo: <ul style="list-style-type: none"> beseda o knihách a četbě

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák :

1. období

1. Jazyková výchova

ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy

ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky

ČJL-3-2-01p tvoří slabiky

ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky

ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

2. Komunikační a slohová výchova

ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty

ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti
ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky
ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby
ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

3.Literární výchova

ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrace, při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

2.období

1..Jazyková výchova

ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa
ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik
- určuje samohlásky a souhlásky
- seřadí slova podle abecedy
- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

2.Komunikační a slohová výchova

ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči

ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty
ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo , tvoří otázky a odpovídá na ně

3.Literární výchova

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše, rozlišuje pohádkové prostředí od reálného, ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

